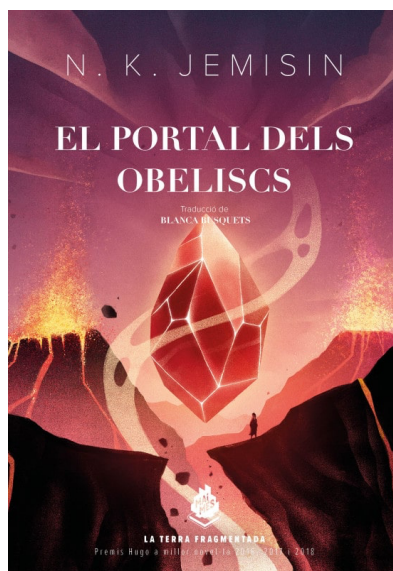

Malvat Pare Terra o com esculpir una trilogia brillant

Autoria: N.K. Jemisin

Títol: *La cinquena estació* / *El portal dels obeliscs* / *El cel de pedra*

Traducció de Blanca Busquets

Editorial: Mai Més, Barcelona, 2022; 2023; 2024

432; 384; 400 pàgines

“Tan de bo visquis en temps interessants”, escrivia Terry Pratchett. La trilogia de *La Terra Fragmentada* d’N.K. Jemisin és l’exemple perfecte de què pot passar quan es compleix aquesta maledicció: les protagonistes les passen molt magres. Ara bé, abans d’endinsar-nos a parlar dels llibres, cal una mica de context. La publicació d’aquestes obres en català és una fita literària d’una importància cabdal i, sens dubte, un dels millors esdeveniments de 2024, si bé, per desgràcia, no ha tingut el ressò ni l’atenció que es mereix. El 2016 l’autora no només va ser la primera persona negra en guanyar el premi Hugo a millor novel·la amb *La cinquena estació*, sinó que, a més, va ser la primera autora en la història d’aquest guardó a rebre’l tres anys consecutius, un per a cada entrega de la trilogia.

Els tres títols que componen *La Terra Fragmentada* narren una única història. Així, el segon i tercer llibre reprenen l’acció des del final penjat en què acaba l’anterior. Ara bé, cada entrega inclou noves veus o punts de vista que eviten que la trama vagi de capa

caiguda. Ans al contrari, Jemisin aconsegueix sorprendre, sense excepció, en tots tres volums gràcies a la precisió quirúrgica amb què desgrana la informació i l'encert dels girs de guió. En aquest sentit, és molt gratificant veure com van encaixant les peces del puzzle que anirem recollint al llarg de les pàgines d'aquesta saga. I ara la pregunta bàsica: de què tracta aquesta història?

La Terra Fragmentada balla amb la fantasia i la ciència-ficció. Ens situa en un vast continent, la Quietud, que recorda molt al nostre planeta, però que té un passat i cultures pròpies. L'escriptora crea unes civilitzacions que viuen temoroses de les catàstrofes naturals i ressentides contra els que poden practicar l'orogènesi, que, *grosso modo*, és un poder que permet manipular els moviments sísmics. Cada cert temps es produeix alguna calamitat que provoca una etapa que s'anomena "estació" i, durant aquests períodes –que poden allargar-se mesos o anys–, la gent es veu forçada a sobreviure en condicions extremes.

La cinquena estació literalment comença amb la fi del món tal com el coneixen els seus habitants: apareix una fissura que parteix la Quietud en dos. Enmig d'aquest panorama, ple de la cendra i els fums que no para d'escopir l'esquerra, seguirem la travessa de l'Essun, una dona decidida a venjar-se del seu marit, el qual ha assassinat el seu fill i ha segrestat la seva filla. L'estil de l'autora és complex i exigent amb els lectors: incorpora diverses veus narratives i diferents tipus de narradors que sumen interrogants a la llista d'incògnites que es van succeint durant el relat. També és meritori el grau de detall amb què desplega la societat que imagina: no només descriu com s'organitzen i es gestionen les comunitats, sinó que el text també està curull de referències a la història i a la filosofia de la Quietud, cosa que ajuda a cohesionar la construcció del món. El llenguatge també està molt treballat i es fa ús d'adjectius i expressions que traspuen l'animadversió de la humanitat cap a la Terra i reflecteixen el seu *modus vivendi*. Aquí cal lloar la traducció de Blanca Busquets, la qual ha resolt amb èxit el repte de traslladar i fer funcionar en català aquest tipus de text.

En resum, la trilogia de *La Terra Fragmentada* és una obra mestra. Està composta per a tres novel·les amb moltes capes de lectura, personatges complexos i potents, i una estructura narrativa exquisida. L'autora entreteixeix un bon ventall de temes a la història –com ara les vicissituds de la maternitat, la importància de cuidar els uns dels altres o

CAR ACT ERS

les múltiples cares del racisme— i els explora amb profunditat i ma esquerra. Uns llibres imprescindibles per a qualsevol persona que gaudeixi de la bona literatura.

Ivette Abulí Federico